

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Venerabilis Patris Thomæ à Jesu ... Opera Omnia

Homini Religioso Et Apostolico Tam Qvo Ad Vitæ Activæ, Qvam Contemplativæ functiones utilissima, Duobus Tomis Comprehensa. In Qvibus Singlari Pietate, Varia Ervditione Clariori Et Breviori Stylo Continentvr Et Explicantvr ...

Tomás <de Jesus>

Coloniæ Agrippinæ, 1684

Caput Septimum. De Horis Canonicis.

urn:nbn:de:hbz:466:1-38601

lem, sed potius aliqua ratione fit aprus & capax. Ita in nostro proposito dicendum est de eo, qui intentionem habet, si possit, semper orandi, & aliquando orat.

Notandum est, amen, quod hic, licet non esset transgressor finis Regulae, quia ad ejus adimplerionem sufficit intentio exequendi illum, sine dubio peccat venialiter, in quantum transgreditur Regulae preceptum, quo statuitur, ut omni tempore Orationis, & meditationi vacemus.

Quid de
Fratribus
laicis?

¶ Dico secundo, probabile esse, Fratres laicos non ita stricte ad orationem continuam teneri, sicut Clericos & Choristas. Ratio est: quia officium laicorum & eorum destinatio potius est laboribus manuum, vel exercitiis corporalibus deservire, quam orare aut contemplari: & hoc omnium Religionum consuetudine servatur, ut in administratione vitae activae precipue recipiantur. Et ob hanc rationem alibi nos docebitur, non posse ad actionem Religionem intuitu majoris perfectionis transire: quia in unaquaque Religione eundem scopum habere debent, scilicet, opera vitae activae, quae eorum est finis principalis. Et ob id docuit

Sylvest. verbo (*Hor. Canon.*) Fratres laicos peccare mortaliter, si in ministerii vitae activae negligenter se gerant. ¶ Verum (quicquid sit de hac re & opinione Sylvestri) adhuc probabilius existimo, eos ex vi nostrae Regulae aequè ac ceteros Choristas ad orationem teneri. Tum quia in Regula aequè omnibus indicitur labor manuum, & Orationis mentalis. Tum etiam, quia inter nos communi interpretatione receptum est, eos aequè ac reliquos ad orationem obligari.

Unde ad rationem in oppositum adductam responderetur, eam procedere de fine medio, & remoto, non verò de proximo ac immediato. Tum etiam argumentum non arguet: quia illud Theologorum Axioma intelligendum est de fine actu moralium. Nos verò hic non loquimur de fine actu, sed de fine status ac professionis monasticæ: de quo noster sermo procedit.

De off.
div. Aug.
Reg. c. 6.
Bene. 2. c.
8. 1. Reg.
usque ad
20.
Franc. c.
30. & 2.
par. stat.
Carthuf.
cap. 1.
Reg. Mo-
na. bar.
c. 23. 7. 2. 4.
B. Franc.
c. 3. Reg.
agit de of-
ficiorum.

CAPUT SEPTIMUM.

De Horis Canonicis.

TEXTVS.

H I, qui Horas Canonicas cum Clericis dicere norunt, eas dicant secundum constitutionem Sanctorum Patrum, & consuetudinem Ecclesiae approbatam. Qui eas non noverint, XXV. vicibus Pater noster dicant in nocturnis vigiliis, exceptis Dominicis & solemnibus diebus, in quorum vigiliis praedictum numerum statuum duplicari: ut dicatur Pater noster vicibus quinquaginta. Septies autem eadem dicatur oratio in laudibus. Matutinis: in alijs quoque Horis septies similiter eadem dicatur oratio sigillatim, praeter officia vespertina, in quibus eam quindecies dicere debeatis.

GLOSSA VII.

POST orationem mentalem, de vocali sermonem Regula instituit, utpote de re maxime ad illam conducente. Nam ut author est D. Augustinus in Epistola ad Probam, Ne desiderium suspicias, instaurandum est crebro aliquibus certis verbis. Et in eadem Epistola Cap. 9. ait: Interdum vocem ipsos ad devotionem ac rursus excitamus. Et ob id docuit etiam Cassianus, (in Cap. praecedenti adnotavimus,) facile morem antiquorum monachorum, breves quidem & creberrimas orationes jacularitias fundere: nam non solum interiori mente, sed etiam corpore, & lingua debita servitutis obsequium DEO reddendum est. Quare oratio vocalis valde utilis ad exercitium mentalis, imò & necessaria & obligatoria est, quando ex precepto Ecclesiae, vel aliorum Superiorum, certas preces recitare jubemur, ut in praesenti Capite Regulae praecipit.

Ex hoc Cap. tria eliciuntur. Primum, quod tam Clerici, quàm reliqui, qui ut Horarum officium noverint, ad ejus recitationem tenentur. Secundum, quod officium divinum in Ordine recitandum est secundum Constitutionem sanctorum Patrum. Tertium, quod Fratres Laici, vel hi, qui Horas Canonicas nondum recitare noverint,

tenentur eorum loco certas orationes vocales in hoc Cap. assignatas dicere.

Hi qui Horas Canonicas cum Clericis dicere noverint. Circa priora verba, nempe, Horas Canonicas, notandum est: primum certas preces, quae in septem partes principales dividi solent, nempe in Nocturnas, & Laudes, Primam, Tertiam, Sextam, & Nonam, Vesperas, & Completorium, appellari & Horas Canonicas, & divinum Officium. Ideo etiam hanc Horam Canonicam dicimus, quia certis horis prae scripta Canonum sanctiones recitandae sunt. Dicitur praeterea officium Divinum, quoniam proprium est munus Clericorum & Monachorum, DEUM per certa & statuta tempora orare: & quia in ipso continetur id, quod facere erga DEUM debent, ob id appellatur officium: & in hoc additur Divinum, quia in eo divinae laudes continentur. Et hoc est, quod Regula intelligit per Horas Canonicas.

Secundò in illis verbis, cum Clericis dicere norunt, Dabimus se offerit circa eorum tantum instructionem. Videtur enim ex his verbis colligi, quod qui officium divinum recitare noverint, sive clerici sive laici, ad illud tenentur. Nam absolute Regula inquit, Qui noverint. Ergo si Laicus noverint, obligabitur.

Respon-

D. bij
inciden-
tis solu-
tio.

Respondetur, olim in nostro Ordine, neque in alijs Religionibus (loquor nunc de illis, quæ à multis retrò sæculis floruerunt) non fuisse inter Monachos, laicorum & Choristarum (ut nunc) adinventam distinctionem. Neque enim aliquis ex antiquis rerum Monachalium Scriptor, hujus rei mentionem aliquam facit: sed omnes indifferenter ad Religionem admittebantur. Et inter hos, qui legere aut intelligere Horas noverat, ad earum recitationem tenebatur: qui verò literas nesciebant, excusabantur, & ita credi potest, quòd si quis literarum ignarus admittebatur, & is postea temporis decursu literas didicisset; licet eo tempore, quo eas ignorabat, ab officii per solutione excusaretur, postea verò de officio divino instructus, ex vi Regulæ ad illud tenebatur. Jam verò in Religionibus omnibus inducta est consuetudo, ab admissione & tempore probationis monachorum, alios Choro, (& hi Choristæ sive Clerici) alios verò monasterij obsequiis corporalibus (& hi laici) nuncupantur deputari. Illi ad Horarum per solutionem, hi verò ad certas vocales preces earum loco tantum adstricti sunt. Secundum ergo hunc Religionum morem interpretanda, & observanda Regula est.

De Horis canonicis plura à nobis dici possent: sed quia tantum quæ ad nostrum propositum necessaria sunt, in hac Tractatione edere curamus; ideo his prætermisissis, ad ea, quæ potissimum Regulæ expositioni conducunt, deveniamus.

D V B I V M I.

Qualiter à Regula Fratres professi obligentur ad officium Divinum.

PRIMO certum est, maximè fuisse rationi consentaneum, & ad Ecclesiæ sacram politiam conducens, aliquas instituere & designare personas, quibus proprio munere incumberet, ut quotidie DEO totius populi nomine psalmos, & laudes, orationesque offerrent. Nam si Respublica temporalis homines habet militiæ mancipatos, qui noctu diuque ad civitatis custodiam excubant; cur etiam Ecclesiæ, quæ spiritualis Respublica est, non habeat suos milites deputatos qui eadem ratione vigilent contra spirituales inimicos, eoque clamando ab Ecclesiæ finibus arceant? secundum illud Esai. 26. *Super muros tuos Hierusalem constitui custodes: tota die & nocte in perpetuum non tacebunt. Qui locus eo modo, quo Hieronymus intelligit, applicari etiam potest Ecclesiæ militibus, qui nec diebus, nec noctibus tacere debent, sed semper Domini clementiam deprecari.*

Isai. 26.

Secundò certum est, has personas deputatas, sive hos strenuos milites & custodes esse tam clericos (sive dicantur Clerici ratione Ordinis sacri, sive ratione beneficij Ecclesiastici) quàm Monachos. Et primò quòd ad Clericos pertineat officij divini recitatio, plura extant, tam Conciliorum, quàm sacrorum Canonum testimonia: de quibus videndi sunt Doctores Scholastici. Ad Monachos verò quando, & qua ratione hæc obligatio fuerit derivata, non satis constat. Cajetanus in *Summa* verbo (*Horæ Canonice*) fatetur, se nullo modo videre, qua ratione ad hæc Religiosi teneantur, nisi consuetudine, de qua utrum obliget necne, multum se dubitare ait Medina *C. de oratione, c. de ne-*

cessitate vocaliter orandi, oratione publica, absolventes, eos teneri. Loquuntur autem hi Authores, & nos etiam nunc loquimur de obligatione ex vi professionis: nam si aliàs per suam Regulam & statuta Monachi obligentur, nulla tunc erit controversia.

Communis sententia est affirmativa, quæ videlicet docet, Monachos omnes teneri ex præcepto Ecclesiastico ad divinum officium. Ita ferè omnes sentiunt tam Theologi, quàm Canonistæ, ut videtur est apud Sylvestrum verbo (*Horæ*) & alios Summistas: docet D. Antoninus. 3. par. tit. 13. Cap. 4. Soto lib. 10. de *Justitia* q. 5. art. 3. Quorum, & aliorum testimonia adducit, & amplificat Navar. in *Enchirid.* Cap. 7. num. 4. & cap. 21. n. 19. Cujus sententiæ fundamentum est, quia communis, & generali Ecclesiæ consuetudine, quæ legi habet vim, ita est declaratum. Sed præcipue, teste D. Antonino 3. par. ubi supra, ad officium divinum tenentur Religiosi, quorum institutum est vita contemplativa: quia hujusmodi (inquit) Religiones nos totum institutum sunt ad orandum pro se, sed etiam pro universalis utilitate Fidelium. Ad hujusmodi autem faciendam orationem in persona totius populi Christiani, sunt instituta Horæ canonicæ specialiter.

Sed certè, quamvis hæc sententia, quantum ad monachos sacris non initiatos vera sit, horum enim obligatio sola consuetudine nititur: tamen quantum ad Monachos jam sacris initiatos, ut certius judico, eorum obligationem in jure Ecclesiastico fundari. Nam cum Monachorum, qui olim majori ex parte laici erant (ut colligitur ex S. Thom. 2. 2. questione 199. ar. 8. ad 2.) temporum successu fors fuerit immutata, & eorum major numerus Clerici essent, & olim esset à jure determinatum, ut Clerici sacris initiati in Ecclesiâ publicis vigiliis, & preceationibus adessent, ut patet ex Cap. Clericos, & duobus sequentibus. 9. 1. distinctione, fiebat, quòd cum clerici monachi commode Ecclesiæ secularium non possent adire, necessum esset, ut ipsi monachi in suis monasterijs publice divinum officium peragerent; Et ob hanc causam in singulis monasterijs præter erectæ sancte Ecclesiæ: & ex tunc Monasteria in duo Monachorum genera dividi cœperunt: alterum eorum, qui choro & divinis laudibus vacarent; quòd ex illis Monachis constabat, qui sacris erant initiati: alterum verò eorum, qui (ut dictum est) alijs obsequiis deputabantur, qui Laici sunt appellati.

Dico primò, sive ratione consuetudinis, sive ob fundamentum nuper adductum, Religiosi omnes Choristæ, sive sacris initiati sint, sive non, ad officium divinum tenentur: inter hos autem strictiori vinculo tenentur, qui jam sunt sacris initiati, quàm reliqui Choristæ, qui ad sacros Ordines nondum promoti sunt: Quia illi & consuetudine, & lege Ecclesiæ obligantur: hi verò tantum consuetudine, quæ non semper obligat ad mortale. Imò non deficiunt docti Neoterici, qui meros Choristas temel aut iterum divinum officium omitentes, à culpa mortali excusent. Et eorum fundamentum est: quia valde durum videretur, & à pietate Christiana alienum, mittere aliquem in infernum sine evidenti ac certa ratione. Quare, cum non constet certò de obligatione talis consuetudinis, impium videretur eos ita facile condemnare.

Pro hac sententia, cujus modò examinanda non est locus, videndus est Arag. 2. 2. q. 83. art. 1. 2. dub. 4. con. 3. cui maximè favet Soto lib. 10. de *Justitia* q. 5. c. 2. S. Paulo

9. 5. ar. diderit motos ideòq non d vinum summi prædici confignis laut, sunt. Sancti O Imò hono bus quib Cor beca ff. ad a pot Pon de h mel cor Re cio du re in di tu ta de lip P a o Vid. Em manuel. à Josa Maria disjunct. 101. Tom. 1. fruct. Carn.

q. 5. ar. 3 Pro ipsius tamen quasi confirmatione addiderim, Choristas jam professos nondum promotos, qui in monasteriorum officijs occupantur, ideoque Choro interesse non possunt, aut qui alijs non docti sunt, aut minus experti, ut officium divinum commodè dicere possint, ex privilegio summorum Pontificum ad persolvendam integrè prædictum officium non teneri: sed Prælati habita consideratione subditorum, ultra officium B. Virginis, ad quod obligatos remansisse Pontifex voluit, aliquid aliud dicendum illis imponere possunt. Ita concesserunt Eugenius IV. Congregationi Sanctæ Justine, & Julius II. Congregationi Montis Olivæ: & Leo X. Ordini Camandulensium. Imò & prædictis Religiosis ob aliquam utilem, & honestam causam, officium præfatum omittentibus posse Prælaturum aliquas orationes injungere, quibus satisfaciant, indulget Eugenius Quartus Congregationi Sancti Benedicti Hispaniæ, ut habetur in *Compendio privilegiorum dicti Ordini num. 55.* ubi nullam eis imponit obligationem, neque ad officium Beatissimæ Virginis. Ex quo colligi potest, quòd, cum tam facilè in hac re dispensent Pontifices, non est credendum, ita arctam & strictam esse hanc obligationem. Ceterum (quicquid de hoc sit) illud inter omnes constat, eos, licet semel, aut iterum excusari possint, ratione tamen consuetudinis in universum omnes obligati.

Dico, Secundò, nostri Ordinis Religiosi ex vi Regulæ tenentur ad persolvendum divinum officium. Ita constat, & decernitur expresse in hoc Capitulo dicitur, *Hi qui horas canonicas cum clericis dicere norunt, eas dicant.*

Sed dices, An choro deputati nondum sacris initiati, qui ex vi nostræ Regulæ ad persolutionem divini officij tenentur, obligentur ad illud sub reatu mortali? Et ratio dubij est: quia Regula ex se tantum obligat ad culpam venialem, neque aliunde obligantur. Nam consuetudo, quæ in alijs Religionibus obligat, inter nos locum habere non potest. Quoniam nunquam nostri Religiosi, sicut alij, ratione consuetudinis compelli sunt divinum officium recitare. Quare tantum hæc obligatio orta est in Religione ex hoc Regulæ præcepto.

Respondet. Mihi probabile, videtur ob prædictam rationem, eos, qui choro deputantur, solum teneri sub culpa veniali Horas canonicas recitare, quamvis probabilius & certius credam, adhuc eos, sicut & reliquos Religionum Choristas, sub culpa mortali teneri. Nam quamvis in Regula primùm fundata sit hæc obligatio: tamen ejus qualitas & modus obligandi, etiam in nostra Religione, ortum habuit à consuetudine, qua communiter apud omnes inductam est, Choristas, etiam sacris non initiatos, Horas prætermittentes peccare mortaliter. Et hic communis omnium consensus vim habet consuetudinis. Ac proinde certissimum judico, nostros Religiosos adhuc sub mortali obligari.

Dico tertio, Religiosos laicos, neque jure aliquo communi, neque consuetudine aliqua teneri divinum officium recitare. Hæc est tum communis Religionum consuetudo, quæ eos ab hoc onere liberat, tum etiam est communis Doctorum sententia; quicquid Palolanus, & Augustinus de Ancona relati ab Antonino *ubi supra*, in contrarium dicant, eo fundamento adducti, quia eo ipso, quòd applicati sunt ad cultum divinum, habent quasi beneficium Ecclesiasticum interpretantur, scilicet, vivendix eleemosynis vel redditibus

Thom. à Jesu Oper. Tom. I.

bus Monasterij, qui Monachis conceduntur ratione applicationis ad cultum divinum: & ex consequenti censent, eos teneri ad Horas, sicut & ceteros Choristas.

Contrariam tamen sententiam, ut communem, omnes amplectuntur. Cujus potissimum fundamentum est: quia laici in Monasterijs, corporalibus exercitijs, & in obsequium Choristarum, ut ij liberius DEO vacent, mancipantur, & sic eorum principale institutum est, activam vitam exercere. Et quemadmodum possent in Ecclesia institui Religionis absque Choro, ad vitam activam tantum ordinatæ, ut testatur Sanctus Thomas *secunda secunda questione 188. articulo. 2.* ita intra easdem Religiones potuit, & debuit duplex monachorum genus institui: quorum unum contemplationi tantum, vel contemplationi & actioni simul alterum verò vitæ activæ tantum, vel saltem principaliter astringeretur.

Præterea, quia loco divini & Canonici officij, in omnibus ferè Religionibus, laicis imponitur certus orationum numerus, quem explere tenentur, & quod suo modo divinum officium dici potest: quod solet brevius & facilius esse, ut illi non impediatur à debitis obsequijs Monasterio exhibendis, ad hoc tamen officium persolvendum, non est cur mortaliter obligentur, cum neque ex consuetudine, neque ex jure, neque aliqua alia lege eos mortaliter obligari, constet.

Neque in contrarium adducta ratio pro Paladano & Ancona urget. Quia etsi Fratres laici ex eleemosynis vivant: suo tamen modo pro populo Christiano orare censentur, in quantum alios orantes adjuvant, eos à curis alijs, & solitudinibus excusando, ut rectius, & attentius DEO vacent. Quod sufficit, etiam si alijs ipsi non orant, ut justè monasterij eleemosynis sine redditibus vivant. Tenentur tamen Fratres laici ad officium divinum à Regula taxatum sub veniali tantum: nam non est aliunde, à quo obligentur, nisi à Regula. Hæc autem tantum obligat sub veniali.

Dico quarto, Religiosos teneri ad officium divinum, publicè & in communi in suis monasterijs peragendum, Hanc conclusionem docet Soto de *Justitia & Jure art. 4. ubi supra*, Navarrus de *oratione Cap. 5. nu. 11.* Sylvest. verbo (Hora) num. 10. & colligitur ex Clementina prima §. *ne igitur*, de celebratione missarum, & ex *Cap. 1. adjuncta glossa verbo (persolvat)* eodem titulo: ubi decernitur, Horas canonicas publicè in Ecclesia dici debere. Et ratione etiam constat: quia Monachi magna ex parte sunt sacris initiati: sed non est licitum, secundum jura (ut constat ex *d. Cap. clericos, & duobus sequentibus*) ut Clericorum conventus experts sit divini officij: ergo tenentur in communi Monasterio divinum officium recitare.

Ex quo inferitur, Prælatos Religionum teneri sub reatu mortali (si opportunitas adsit) divinum officium in suis monasterijs publicè & in communi persolvi curare. Dixi, Prælatos ad hoc teneri, quia hæc obligatio ad subditos non pertinet: imò neque ut horis publicè intersint, nisi alijs ex aliquo alio statuto sub reatu mortali obligentur. Quamvis Sylvest. (*ubi supra*) quem sequutus est Angelus verbo (Hora) exiltimer, eum, qui in consuetudinem duxerit Horis canonicis non adesse, vel si ob ejus absentiam, quando est sine rationabili causa, Ecclesia in celebratione divini officij magnam jacturam pateretur, ut putà, quia non sunt alij illud potentes competenter celebrare,

Xx

Vid. Ant. à Spiritu S. Dirs. Chor. Regul. loc. *supra cit.* n. 340. & seq.

Cle. 1. parag. Ne igitur, de celebra. Miss. c. 1. adjuncta glo. eod. titul.

Legend. Andreas nost. loco *supra cit.*

peccare mortaliter. Cujus in hac re opinio, quantum ad primum membrum, nempe quantum ad eum, qui ex consuetudine abest, mihi non probatur: quia consuetudo absque contemptu non inducit culpam mortalem, ut alibi latius diximus: licet de illis, ob quorum absentiam Chorus magnus & notabile patitur detrimentum, Sylvestri sententia probabilis appareat, quam sequutus est Cajet. verbo (*Hora*). Nam quamvis subditi, aliqua lege eos graviter obligante, adesse Horis non teneantur: tamen ex vi legalis justitiæ eorum absentia erit peccatum mortale: quia ex eorum negligentia Monasterium, notabile & magnum subit detrimentum, quando in ipso publicè divinum officium non recitatur, aut cum notabili irreverentia perfolvitur.

Illud tamen est certum, Religiosum legitime non occupatum si choro non interfuit, peccare venialiter: tum primò, quia hæc est peculiaris Choristarum professio: tum secundò, quia ex vi juris & consuetudinis omnes tenentur publicè Horas perfolvere: tum tertio & urgentius, quia id nostra Regula præcipit illis verbis, *Eas dicant secundum constitutionem sanctorum Patrum, & consuetudinem Ecclesie approbatam*: Consuetudo autem Ecclesie est, ut publicè omnes in Choro conveniant: ergo ad minus ad veniale ex hac consuetudine obligantur: tum ultimò, quia non caret culpa gravi, aliquem esse alicui muneris vel ministerio deputatum, & tale ministerium non adimplere.

Sed circa prædicta quæret aliquis, quæ opportunitas adesse debeat, ut Prælati id curare teneantur? Respondeo, de hoc satis apud Authores non constare; colligi tamen posse hanc opportunitatem, & judicandum fore de ea arbitrio boni viri ex pluribus circumstantiis, existimæ nempe, ex numero Religiosorum, ex temporis opportunitate, ex loci commoditate, ex populi scandalo, & alijs occasionibus. Quibus pensatis, prudens Prælati arbitrat, an expediat necne, pro tunc divinum officium solvere. Sed quia præcipua pars chori ex Religiosorum numero constat: merito quis d ubi abi, qualis numerus sufficiat, ut Prælati teneantur cum eis perfolvere?

Respondeo, difficile esse etiam in hoc certam mensuram aut Regulam tradere, cum pendat ex varia in Religionibus Chori qualitate. Unde numerus, qui in una sufficeret, in alia esset minime conveniens. Ceterum quamvis existimem, certam regulam constitui non posse omnibus Religionibus communem: hoc tamen intelligo procedere in perfolutione divini officij, quando cum cantu celebatur: sic enim in Religionibus taxari solet numerus eorum, qui ad minus adesse debent in choro, ut divinæ laudes cum cantu perfolvantur. Tamen ut saltem recitentur publicè & in communi, sufficiunt quatuor, licet quidam duos sufficere velint, qui chorum componunt, & tantum ipsis assistentibus, chorus propriè dici potest. Testatur enim D. Isidorus chorum, in lege nova certo ac determinato numero non constare: ait enim *lib. 1. de Chotis Cap. 3. Chorus propriè multitudo canentium est, quique apud Judeos non minus à decem constabat canentibus: apud nos autem incerto numero à paucioribus pluribusve sine ullo discrimine constat.* Hæc Isidorus.

Dico quintò, Non solùm tenentur Prælati, ut publica officij divini in suis monasterijs recitatio fiat: verùm etiam, ut divinum officium debitis horis, & statutis temporibus perfolvatur: ita, ut

mortaliter peccent, si extra statuta tempora recitentur. Ita docent Cajet. Verbo (*Hora*) §. 4. Sylvest. §. 9. Medin. *Cap. de oratione questione de Horis Canonicis recitandis dubio 1.* Navar. *lib. de oratione Cap. 3. num. 49. 56. & 78.* Quod ita intelligendum est, non quòd uno aut altero die tempus non observetur: sed quòd sepe mutetur, vel taliter mutetur, ut gravis pervertatur in recitandis Horis contingat. Hæc autem conclusio colligi videtur ex Clementina prima de celebratione missarum: ubi concilium Viennens. sic ait: *Ne igitur transgressiones invaliscant hujusmodi, aliisque veniant in exemplum: sancimus, ut illi ad quos id pertinet, omni negligentia vel injuria penitus relegata, circa reformanda præmissa, & eorum singula corrigenda, nec non ut in cathedralibus, & Regularibus, & Collegiatis Ecclesijs, horis debita perfolvatur sollicitè curent assiduitatem adhibere.* Hæc tenet Concilium. Quæ autem sint horæ debite, agunt Summistæ verbo (*Hora*) & inter juniores doctò Bellarmin. *ro. 3. lib. 1. de bonis operibus Cap. 11.*

Ultimò dico. Ex vi nostræ Regulæ tenentur Religiosi chorum pro divino officio recitando adire. Id in primis colligo ex illis Regulæ verbis: *Hi qui horas Canonicas cum Clericis dicere norunt.* Quæ verba significant, simul cum clericis alios etiam Horas Canonicas perfolvere, ac proinde omnes simul recitare. Secundò colligo ex *Cap. de silentio*, ubi dicitur: *Statuimus, ut dicto Completorio silentium teneant, usque ad Primam dictam sequenti diei:* consta: autem hoc non esse intelligendum de Completorio, nec de Prima singulariter dictis: nam sic posset quisquam Completorium usque ad undecimam horam differre, & Primam simili modo. Quare supponit Regula tam Completorium, quam Primam communiter ab omnibus recitari: & idem censendum est de alijs Horis. Tertio, quia etiam expressè in Regula non caveretur, ut horæ canonicæ perfolverentur ab omnibus simul: tamen, etiam si olim ad omnes Horas non convenirent, nunc verò tenentur ex vi illorum verborum. *Eas dicant secundum constitutionem Sanctorum Patrum, & consuetudinem Ecclesie approbatam.* Quam supra esse diximus, ut in choro publicè divinum officium certis horis ab omnibus recitetur.

Eas dicant secundum constitutionem Sanctorum Patrum, & consuetudinem Ecclesie approbatam &c.

D V B I V M II.

Quid intelligat Regula per Constitutionem Sanctorum Patrum, & consuetudinem Ecclesie approbatam?

UT aperiamus Regulæ sensum, sciendum est, olim inter Monachos maximum dissidium fuisse circa modum Canonicis orationibus statuentium, ut patet ex Cassiano, præcipue ex *cap. 2. lib. 2. institutionum*. Per universam enim Ægyptum & Thebaidam certus & legitimus orationum modus ex Majorum constitutionibus (eodem teste Cassiano *Cap. 3. ubi supra*) observabatur. De hac ergo circa divinum officium Sanctorum Patrum constitutione fortè Regula loquitur, vel certè de ea, quæ apud Palæstinæ & Syriæ cenobis receptissima erat, de qua idem Cassian. *lib. 3. serm. per totum*

Vid. not.
Andræ
à Mare
Dei Tom.
4. cap.
Tibolog.
moral.
Tract. 16.
Cap. 3. &
nost. An.
tonium
2. part.
dir. dir.
Regal.
Tract. 1.
dij. 6.
serm. 1.
§. 8. &

gotum loquitur. Et hoc mihi magis probatur. Nam cum Majores nostri per multa secula in Palaestina cœnobij habitassent, credendum est, eos à Palaestina, & non ab Ægyptijs monachis constitutionem hanc accepisse. Qualis autem fuerit Palaestinarum in orando mos live constitutio, latius tractat idem Casstianus lib. 3. per totum.

Secundò opere etiam declarare, quid significet Regula illis verbis: *Consuetudinem Ecclesie approbatam*. Cujus resolutio facilis est, si advertas id, quod nuper dicebamus: Ordinem nostrum initium in Palaestina partibus sumpisse. Unde Majores nostri semper Patriarchas Hierosolymitanos coluerunt, & Ecclesiam Hierosolymitanam, ejusque instituta, & præcepta in eo, in quo tenebantur, amplexi sunt. Quare et si in recitandis Horis antiquam Patrum Constitutionem amplederentur: eam tamen secundum consuetudinem & formam Hierosolymitanæ Ecclesie observabant. Unde usque ad nostra tempora, nempe, usque ad annum 586, in quo Sixtus quintus nobis Breviarium Romanum indulsit, perduravit. Regula igitur, cum præcipit dicere divinum officium secundum consuetudinem Ecclesie approbatam, sine dubio de consuetudine Hierosolymitanæ Ecclesie est accipienda.

Sed cum jam prædictam Breviarium Hierosolymitanum non sit apud nos in usu, non est cur modò immotetur amplius in investigandis illis Patrum Constitutionibus, & Hierosolymitanæ Ecclesie usis, & orandi consuetudine: cum jam, loco istorum, Constitutiones Romanæ Ecclesie, ejusque ritus in recitandis Horis Canonicis sequi tenemur. Qui verò sint hujusmodi ritus, & constitutiones, non est nostrum in hoc loco latius explicare: sufficere tamen, si breviter aliqua attingamus de his, quæ requiruntur ad officium divinum debite persolvendum.

Ea, quæ ad officium divinum, secundum Ecclesie Romanæ Canones, necessaria sunt, ad septem capita reduci possunt, nempe, ad integritatem, Ordinem, qualitatem, locum, tempus, attentionem, & devotionem: de quibus hæc Summissa. Primò ad integritatem divini officij spectat, ut nulla prætermittatur ex principalibus Horis, tam illarum, quæ ad diurnum, quam earum quæ ad nocturnum spectant officium. Præterea ad hanc reducitur, ut nulla ex minoribus partibus, ex quibus Horæ componuntur, prætermittatur: ut sunt Psalmi, Hymni, Lectiones, Orationes &c. nec non & alia minima partes, ex quibus hæc minores partes coalescunt, ut sunt versus, vel verba: in quibus omnibus, secundum majorem vel minorem quantitatem materiæ, magis aut minus delinquitur.

Secundò ut rectè officium persolvatur, ordo requiritur, qui in eo consistit, ut singula proprijs & debitis locis recitentur, ita, ut officia priorum Horarum prius, & posteriorum posterius persolvantur. Si autem hic ordo ab aliquo in particulari prætermittatur, non erit nisi veniale, si aliâ justa causa non adstet: nam si ob rationabilem causam fiat, nullum erit peccatum. Si verò à Communitate hic ordo non servetur, grave erit peccatum, nisi id aliqua urgens causa postulaverit.

Tertiò, de loco, in quo divinæ laudes recitandæ sunt, diximus dèbò præcedenti: dum loqueremur de Horis publicè persolvendis. Privatum verò peragenti officium non est certus deligendum.

Ihm. à Jesu Oper. Tom. I.

natus locus, ubique enim id perfici potest: quamvis ut loca turpia vitemus, consilium sit D. Ambrosij in illa verba 1. ad Timoth. 2. *Volo vos orare omni loco.*

De tempore verò officia divina persolvendi, cum distinctione loquendum est. Nam si loquimur de his, qui publicè officium dicunt, ut debetè absque ullo peccato suo muneri satisfaciunt, debent officia sive partes totius officij statutis horis celebrare, de quibus diximus difficultate præcedenti. Orantes autem privatim, si sine justa causa tempora debita omittant, solum venialiter peccant.

Notandum est tamen, ex privilegio posse Generalem Ordinem cum Capitulo, vel saltem cum seniorum consilio, circa recitationem officij statutas horas determinare. Sic concessit Eugenius IV. Ordini beati Bernardi, ut in Compendio eorum haberetur verbo Divinum officium §. 1. & Martinus V. Cap. Generali Ordinis beati Hieronymi, ut haberetur in eorum Compendio, verbo officium divinum, §. 3.

Quintò requiritur attentio, quæ ab Authoribus triplex distinguitur: alia ad verba, alia ad sensum, tertia ad ipsam DEUM, qui oratur: de quibus latè Summissa, ubi supra.

Sextò Concilium Generale Lateranense requirit devotionem, ut divinum officium rectè persolvatur: ut patet ex Cap. dolentes de celebratione Missarum. Nomine autem (devotionis) intelligitur & interna mentis promptitudo ad DEUM laudandum, & externa promptitudo ad exteriores actus Religionis exercendos: ut ad genu flexendum, inclinandum, prostrandumve corpus. Hæc tamen devotio non cadit sub præcepto mortalis peccati.

Ad devotionem externam revocari potest, ut cum cantu divinum officium celebretur: hoc enim infirmorum animi excitantur ad laudes DEI, & tedium expellendum, quod ex prolixitate officij non raro oriri solet. Est autem cantus in Ecclesia utilissimus, ut latius contra hæreticos protulit noster sapientissimus Walden. Tom. 3. de Sacramental. tit. 2. & latissimè ferè omnes nostri temporis Controversarij.

Advertit tamen Waldensis Cap. 18. ubi supra, quòd, quamvis communi populo proficiat cantus, perfectis tamen viris interdum magis prodesse potest vox summissa, quam alta, ut ipse Augustinus libro 10. confessionum cap. 34. fatetur: ubi ait: *Tutius mihi videtur, quòd Alexandrino Episcopo Asbanasio sape mihi dicebat commemini, qui tam modico flexu vocis faciebat sonare lectorem Psalmi, ut pronuncianti vicinior esset, quàm canenti &c.* Unde D. Isidorus lib. 1. de officio cap. primo, Primitiva (inquit) Ecclesia ita psallebat, ut modico flexu vocis faceret resonare psallentem, ita, ut pronuncianti vicinior esset, quàm canenti. Propter carnales in Ecclesia, non propter spirituales consuetudo cantandi instituta est, ut qui verbis non compungitur, suavitate modulaminis moveatur.

Ultimò, qualitas quoque officij observanda est, ita, ut Clerici formam Breviarij Romani sequantur: alia verò Religiones sive Congregationes, quæ ex speciali privilegio specialem habent modum recitandi, illum sequantur. Ita enim cavetur in Bulla Pij quinti in initio Breviarij posita. Et ad hoc reducitur, ut festivitates propriæ alicujus loci, Congregationis, aut Religionis, etiam si in Calendario Romano non sint appositæ, dummodo

IN IESU
Spiritu
II

modo aliis in prædictis Congregationibus vel Religionibus conuenero fuerit, eas solemniter celebrandi, debeant iuxta formam & tenorem Breviarj Romani recitari, ut habeatur in principio Rubricarum Breviarj Romani. Sed quia nos nouiter Romanum officium, Carmelitano relicto, suscepimus: congruum erit examinare hanc novam in Ordine subortam difficultatem de Sanctis, ac Solemnitatibus olim in Carmelitano receptis, & ex consuetudine antiqua recitatis, an possint nunc etiam sine Breviarj Romani præiudicio recitari.

DUBIUM III.

An festa omnia sanctorum, aliæque solemnitates sint celebrandæ, quæ olim Ordo celebrabat, & officia sint recitanda, licet in Romano Breviario non habeantur?

Suppono primò in Ordine nostro proprium fuisse orandi modum ac Breviarium: quod etiam adhuc in æ antiquos carmelitas perdurat. Nam cum *Pius V.* in Bulla, quam de receptione Breviarj Romani edidit, exceperit à Romani Breviarj usum omnes illas Congregationes, quæ iam institutio dictum Breviarium ducentos annos antecesserat, dummodo constaret, illas alijs certis Breviarj usas fuisse: factum est, ut Carmelitarum Ordo proprium & antiquum Breviarium (etiam post editionem Romani) retinuerit: quod apud nos in reformatione etiam in usum fuit usque ad annum 1588. in quo à *Sixto V.* Romanum impetravimus.

Secundò præmittendum est, facultatem esse cuiusque Congregationi à *Pio V.* in dicta Bulla concessam, proprium omittendi Breviarium, & ad Romanum transfundi. Nam liberum est unicuique, proprio favori ac privilegio renunciare, & jus commune ac universale amplecti. Hoc tamen in Religione fieri debet, ut ibi præscribit *Pius V.* de consensu Capituli generalis, quod cum tunc habere non possent Fratres Discalceati, nec possibile esset talem facultatem à totius Ordinis Capitulo obtinere, à summo Pontifice similis facultas utendi Breviario Romano impetrata est.

Hæc igitur facultate consequuta, statim exortum est in Ordine dubium, an Festa Sanctorum ac aliæ solemnitates, quæ in Carmelitano celebrabantur, quæ tamen non erant in Calendario Breviarj Romani, deberent Romano Calendario inseri, & secundum ejus modum ac formam celebrari?

Cujus quidem dubij solutio satis facilis videtur. Nam sub initium ipsius Romani Breviarj in Rubrica prima, qua declarat Pontifex, de quibus festiuitatibus in Breviario Romano officium fieri debeat, habetur: *Officium sit duplex in festis, in quibus in Calendario apponitur vox (duplex) & in festis Sanctorum, qui apud quasdam Religiones consueverunt solemniter celebrari cum eorum octavis consuetis. & officium proprium à sede Apostolica approbatus, aut ex ejusdem sedis auctoritate receptus, aut recipiendus, servata tamen forma hujus Breviarj: alioquin de communi, etiam si prædicta festa in Calendario Romano non sint apposta. Eadem etiam verba repetit infra Rubri-*

ca secunda de officio semiduplici. Hæc Breviarium Rom. ut supra.

Quibus verbis quinque clarè & manifestè indicantur. Primum est, Ecclesiam non solum præbere facultatem prædictis Congregationibus, propria Sanctorum festa celebrandi: verum & id præcipere. Patet hoc ex ipsis Rubricæ verbis, in qua eodem tenore præcipitur, festa in Calendario apposta, ac propria cujusque Congregationis recitare. *Officium enim (inquit) sit duplex in festis, in quibus in Calendario ponitur vox (duplex) & in festis Sanctorum, qui apud quasdam Religiones consueverunt solemniter celebrari &c.*

Secundò ex prædictis verbis dicendum est, posse in Religionibus recitari officia propria de his Sanctis, etiam si hæc officia à sede Apost. non sint approbata: dummodo digna sint officia, ut approbentur, vel Religio eis utatur, animò à Sede Apostolica confirmationem impetrandi: quod patet ex illis verbis: *Cum eorum officium proprium, sedis Apostolicæ auctoritate receptum aut recipiendum. Quod si ista festa proprijs officijs non gaudeant, recitanda sunt secundum Commune, ut constat ex illis verbis, Alioquin de Communi.* Quare existimo, si de communi officium fiat, non requiritur aliam Apostolicæ Sedis approbationem, cum jam sit approbatum.

Tertiò licet colligere, tam in officio proprio, quam in alijs servandam esse formam à Breviario Romano præscriptam: quod indicant illa verba: *Servata tamen forma hujus Breviarj Romani.* Forma autem Breviarj Romani nihil aliud est, quam quòd servetur modus in divino officio celebrando in Rubricis assignatus: nempe, ut si festum sit duplex, officium verbi gratia matutinum novem habeat lectiones, & postquam libet Responsoria apponantur: Antiphonæ ante Psalmos, & post illos integre repetantur: & alia quæ in dictis Rubricis præcipiuntur.

Quartò in his verbis considerandum est, illa procedere de festis proprijs cujusque Congregationis, quæ apud illas consueverunt celebrari, etiam si in Calendario Breviarj Romani apposta non sint, ut ex ipso verborum contextu pliusquam manifestè patet.

Ex quibus ultimò fit, quòd quamvis Ecclesia non velit laudabilem Religionum propria Sanctorum officia recitandi consuetudinem de medio tollere: vult tamen, omnes Congregationes formam ac modum Breviarj Romani in recitandis officijs servare. Ex quo etiam inferitur (quod est maximè in nostro proposito considerandum) aliud esse in recitatione officij numerum Sanctorum, de quibus officium fieri debet: aliud verò formam, quæ in tali perolvendo officio servanda est. Quare liberum erat Ordinis Prælati, (imò & necessarium, ut infra demonstrabimus) post facultatem à *Sixto V.* recitandi Romanum concessam, proprias Ordinis festiuitates, sicut & antea (servata tamen forma hujus Breviarj) cum officio proprio vel communi celebrare. At quia tunc visum fuit, Apostolicam sedem de re tam gravi consulere, à *Sixto V.* postularunt, ut hanc sibi aliàs à jure concessam facultatem confirmare dignaretur. Sæpe enim contingere solet, rem aliquam aliàs communi jure concessam in specie à Sede Apostolica impetrari, ut patet ex *Cap. 1. de rescript. & c. quamquam 23.* distinctione eam similibus. Et certè si quid aliud petiit fuit, hoc præcipuum esse videbatur, ut officia Sanctorum propria auctoritate

Cap. 1.
de rescript.
Cap. quamquam 23.
Ponu
dist.

Pontificis approbarentur : quod diximus supra prærequiri in officijs proprijs Sanctorum, quæ in Calendario Romano non reperiebantur. Quod autem hoc contineret Ordinis petitio Romano Pontifici facta, patet ex Bulla ejusdem Sixti Quinti in initio Quinterni Sanctorum Ordinis polita : ubi sic inquit :

Sed quia jam diu vetus viget in vestro Ordine laudabilis consuetudo, dies festos in honorem Beatae MARIE, & quorundam Sanctorum solemniter celebrandi, deo nobis humiliter supplicari fecisti, ut Religiosum istud institutum auctoritate Apostolica comprobare dignemur. Ex quibus constat, à Sede Apostolica non fuisse postulatum, ut aliquid de novo concederetur; sed potius, ut comprobaretur, id est, approbaretur sive confirmaretur id, quod antea jure communi concessum erat. Concessit igitur, & approbavit Sixtus Quintus antiquam Ordinis recitandi de proprijs festis consuetudinem, ut pater ex prædicta Bulla : & insuper adjecit ; Dummodo tam in Missa, quam in recitandis Horis canonicis diurnis ac nocturnis, modum ac formam descriptam in Quinterno seu libello per dilectos filios nostros, Antonium Sanctorum Joannis & Pauli, Cavassam, & Vincentium, Sanctæ MARIE in via titularum, Presbyteros Cardinales Montis Regalis nuncupatos, de mandato vestro reviso, correcto, & approbato, in hoc servetis, & nihil penitus addatur vel minuatur &c. Prædicti igitur Cardinales in dicto libello seu Quinterno Beatae MARIE Virgini ac quibusdam alijs, paucissimis tamen Ordinis festivitibus officia propria designarunt : & plures alias ab Ordine consuetudine receptas omittentes, ullam de eis mentionem non fecere.

Modò igitur præsens difficultas in eo sita est, an præter dictas festivitates in Quinterno à Cardinalibus designatas liceat in Ordine de alijs, quæ olim consuetudine erant receptæ, in Quinterno verò novo non sunt appositæ, propria aut communia officia recitare.

Pro parte negativa in primis urgent verba illa in prædicta Bulla appositæ *Modum ac formam descriptam per dilectos filios Cardinales &c. observetis, & nihil penitus addatur, aut minuatur.* Quare cum prædicti Cardinales numerum ac formam Sanctorum designaverint, minimè licere videtur, eis quidquam penitus addere vel detrahere.

Secundò, quia tempore Gregorij XIII. Romani pontificis, dum tunc Religio reformaret Carmelitanum officium, ab eo petiit, ut aliquas festivitates, de quibus fieri officium in Ordine consueverat, simul cum novo Carmelitano Breviario approbaret. Et quamvis Pontifex prædictum Breviarium confirmavit, festivitates verò alias, præter illas, quæ in illius calendario continentur, comprobare noluit. Igitur cum recitandi de his expresse sit à Sede Apost. denegata licentia, non videtur id nunc quoquo modo licere.

Tertiò, quia Ordinis Generalis Procurator fatetur, se alias festivitates, præter eas, quæ in Quinterno continentur, enixè procurasse, & obtinere à prædictis Cardinalibus non potuisse.

Quartò, quia olim celebrabantur festivitates plurimorum Sanctorum, qui secundum ab Ecclesia erant canonizati : quod secundum formam Breviarij Romani nunquam fit.

Quintò, quia illa Ordinis consuetudo fundamentò ullo non innitatur, ac ideo potius corripitela dicenda erit.

Ultimò, quia fortè, si de omnibus, de quibus

Thom. à Jesu Oper. Tom. L

olim erat consuetum, officium ferer, non esset locus ferias ullas recitandi, atque adeò non servaretur forma Breviarij Romani.

Prima conclusio, *In Ordine licitè fieri officium potest de illis festivitibus, de quibus antea in ea officium fieri consueverat.* Primò probatur ex jure communi Rubricarum : nam hoc in Rubrica prima & secunda (ut in initio hujus difficultatis dicebamus) clarissimè decernitur : nec aliter exponi ullo modo illa verba possunt : nec credendum est, Sixtum V. in Bulla prædicta eis ullo modo contradicere voluisse : nec juris communis decisio abrogatur, nisi ei fuerit specialiter derogatum. At Sixtus V. in re lata Bulla non solum non derogavit communis Ecclesiæ Rubricis : verum eas expresse confirmavit. Nam postquam revulit Ordinis sibi factam supplicationem, ut laudabilem consuetudinem, dies festos beatae MARIE, & quorundam Sanctorum solemniter celebrandi, comprobaret, postea ait : *Nos itaque vestris inclinatis supplicationibus &c. ut officium prædictorum festorum ubique recitare libere & licitè possitis, auctoritate Apostolica indulgemus.* Ubi illa verba, *Prædictorum festorum*, referenda sunt ad illa, quæ in supplicatione continebantur, nempe : *Sed quia jam diu vetus viget in vestro Ordine laudabilis consuetudo, dies Beatae MARIE & quorundam Sanctorum solemniter celebrandi &c.* Quare cum in hac Ordinis petitione non fuerit Sanctorum numerus restrictus, nec limitatus ; sed eorum omnium, de quibus consueverant officia celebrari, mentio fiat : manifestè colligitur, quòd illa verba, *Prædictorum Sanctorum*, quæ de his relationem faciunt, non sint limitanda, sed potius referenda ad omnes illas festivitates, de quibus in Ordine consuetudo erat, divina officia recitandi. Et sic summus Pontifex in hac Bulla approbat consuetudinem Ordinis absque ulla restrictione.

Secundò quia rescripta Pontificum exponi debent, juxta juris communis regulas, ut constat ex *Cap. cum causam, de rescript. Cap. licet de prob. ubi communiter Doctores.* Quare hæc Bulla interpretari debet juxta communes Rubricarum Ecclesiæ universalis regulas. Præcipuè, quia ferè semper vitari debet juris communis correctio, nisi hoc expresse intendatur, *Cap. cum expediat de electione.* Quare in nostro casu, absque dubio Sixti Quinti Bulla juxta communes Rubricas intelligenda, atque interpretanda est.

Tertiò, quia secundum receptam juris regulam, Quod in gratiam alicujus conceditur, non debet in ejus odium retorqueri. *Cap. quod in gratiam de reg. jur. lib. 6. juncta lege Quod in favorem Cap. de legibus.* Ergo si summus Pontifex hanc Bullam, quantum ad officia Sanctorum, in favorem & privilegium Religionis edidit, ut patet ex illis Bullæ verbis, *Auctoritate Apostolica indulgemus*, quæ gratiam ac privilegium sonant *Cap. cum Ordine de rescript. Cap. in his, Cap. dudum de privilegiis, traxeruntque Abb. Innocen. Hosten. Felin. & Decius Cap. primo de rescriptis*, cum alijs etatis à Menochio *conf. 39. volumine primo* : non est cur quis credere debeat, ab Ordine nunc per hanc Bullam fuisse ablaram facultatem, quæ antea illi jure communi Rubricarum competeat : quia jam non hoc privilegium, sed potius odium & Religionis damnum videtur, cum non solum favorem aliquem specialem non præferat, verum & id, quod aliàs jure erat concessum, de medio tollat, ac perimat : quod minimè in simili casu secundum juris Regulas præsumendum est.

Cap. cum causam de Rescript. c. licet de Preben. Cap. cum expediat de Electione.

Cap. Quod in gratia de Reg. jur. l. 6. juncta lege, Quod in favorem, C. de legibus Cap. cum Ordine de rescript. c. in his, cap. dudum de privilegiis.

Ultimò: quia si ob aliquam rationem nunc non liceret hæc festa recitare, maxime ob illa verba Bullæ, nempe: *Modum ac formam descriptam in hoc Quinterno observetis, & nihil penitus addatis vel minuat.* Sed certè si prædicta Bulla, & omnia ejus verba attentè considerentur, expressè in ea nihil aliud cavetur, quam ut officium fiat de omnibus Sanctis, de quibus antea erat in Ordine consuetum, servata forma à Cardinalibus præscripta. Et ita potius videtur quædam declaratio sive confirmatio primæ Rubricæ Breviarii Romani, in qua decernitur, ut ea officia celebrentur etiam nunc post receptum Romanum, quæ consueverunt in Religionibus celebrari, servata tamen forma Breviarii Romani, in sensu, quo supra hoc nomen (*forma*) exposuimus. Et ut hoc rectius & tutius fiat, in dicta Rubrica præcipitur, ut officia Sanctorum propria à Sede Apostolica approbentur. Hoc igitur omnino est, & non aliud, quod Sixtus Quintus in hac Bulla decernit: in qua primò quidem approbat consuetudinem Ordinis antiquam; deinde tamen vult, ut in earum Festivitarum forma assignanda, sive in officio proprio (quod idem est,) servemus modum à dictis Cardinalibus auctoritate Pontificia præceptum. Modum (inquam) ac formam, non numerum Festivitarum. Nam hæc saltem, quæ in consuetudine erant, jam erant approbatæ, tum à Sixto Quinto in dicta Bulla, tum à generalibus Rubricis. Solum igitur vult, servari formam ac modum recitandi à Cardinalibus designatum.

Et confirmatur, seu potius amplius declaratur. Nam hæc sunt verba generalis Rubricæ: *Officium sit duplex in festis Sanctorum, qui apud quasdam Religiones consueverunt solemniter celebrari cum eorum officio propriis à sede Apostolica receptis, aut recipiendis: servata tamen forma hujus Breviarii, alioqui de communi &c.* Ecce, quomodo etiã in consuetudinem Religionum proprias festivitates celebrandi approbet, reservat tamen soli Sedi Apostolicæ potestatem, officia propria & eorum formam examinandi. Quid ergo est aliud, quod hic Sixtus Quintus statuit, qui primis nostri Ordinis consuetudinem confirmat, & postea formam in officijs proprijs Sanctorum servandam, Cardinalibus prædictis examinandam ac constituendam reservat: cui neque addendum, neque diminuendum præcipitur.

Secunda conclusio, *Prædicti Cardinales à Sixto V. designati, nulla ratione limitarunt festivitates olim in Ordine consuetas celebrari.* Patet primò, quia in toto illo libello, sive Quinterno talis limitatio, aut restrictio non invenitur. Neque est argumentum sufficiens, imò neque apparens, illas festivitates tantum designasse & non alias: quia illic tantum egerunt de illis Festivitatibus, quæ officium proprium habebant, ceteras verò prætermiserunt, ut de illis fieri possit in Ordine officium de communi, juxta prædictam Rubricam in illis verbis: *Alioqui officium de communi fiat.*

Et confirmatur, quia quando in aliqua dispositione, seu constitutione aliquis casus omittitur, de eo judicandum est secundum regulas juris communis, ut tritum jurisperitorum proverbium habet. Quare, cum iste casus prætermisus sit à Cardinalibus, de eo ferendum est judicium secundum communes Rubricarum Regulas: ac promde, licet de his Festivitatibus propria officia non dentur, communia verò eis minime debent denegari.

Secundò, Quia, etsi Cardinales vellent, fortè non possent sine speciali à Summo Pontifice ad hoc eis concessa facultate, consuetas in Ordine olim Festivitates limitare: quia Summus Pontifex ea in initio Bullæ confirmat, & tantum Cardinalibus relinquit ac delegat modum ac formam, proprium officium examinandi: quod valde diversum est, ut ex superioribus patet, ab hoc quod est, denuò Festivitates aliquas concedere, aut ex concessis derogare. Quare ipsi non possent, ultra hanc facultatem sibi concessam, quicquam prædictarum Festivitarum numero addere, vel minuere. Et confirmatur: quia Cardinales à sede Apostolica non habuere facultatem addendi aliquas Festivitates, præter eas, quæ in Ordine erant in usu: ergo nec potestatem acceperunt aliquam auferendi. Antecedens ex Bulla patet, ac pioinde & consequens.

Tertia conclusio: *Non solum in Ordine nunc est facultas, consuetas olim officia celebrandi, verum ad id tenemur eo modo, quo obligamur celebrare ceteras Festivitates in Calendario Romano annumeratas.* Hæc conclusio patet ex Rubrica prima, in qua utrumque eodem verborum tenore præcipitur, ut patet ex his, quæ superius diximus.

Hæc tria à nobis dicta, cum alijs, quæ de proprijs Ordinis Festivitatibus supra attulimus, in Academia Complutensi, communi Doctorum calculo ac subscriptione propria, ut vera & certa anno 1592. confirmata sunt. Subjiciam igitur enim huic nostræ sententiæ ex Theologis, Doctor Franciscus Martinez, Primarius Cathedrae Theologiae, & nunc meritis Canariensis Episcopus, ac doctissimus Pater Vazquez Societatis Jesu; & ex Canonistis, Doctor Salzedo, in priorum Canonum Cathedra Regens, ac Felicianus, Cathedrae Decret. & alij inferioris notæ.

Quarta conclusio: *Hæc festa, de quibus in superioribus conclusionibus actum est, non est necessarium, quòd sint propria, id est, de Sanctis proprio aliqujus Religionis: sed sufficit, quòd de eis in tali Religione consueverit officium recitari.* Hæc conclusio patet ex verbis tam Rubricæ primæ, quam Bullæ Sixti V. ubi tantum præcipitur, ut sint Festivitates, consuetæ in Religione aliqua celebrari. Quare non est opus, amplius in hujus conclusionis confirmatione immorari.

Ad argumenta in contrarium posita, Respondetur. Ad primum evidenter patet solutio ex dictis, nempe, quòd formæ à Cardinalibus præscriptæ nihil addatur vel minuatur. Ex hoc tamen non sequitur, (ut sæpius jam adnotavimus) non posse fieri officium de alijs Festivitatibus in Quinterno à Cardinalibus prætermisissis, dummodo fiat de communi.

Secundum Argumentum non ingerit. Quia id, quod Gregorius observantia Fratibus Breviarium Carmelitanum retinentibus negavit, potuit concedere, imò debuit Sixto V. novæ Discolceatorum Reformationi: quia in ea exceptus jam erat usus Breviarii Romani, in quo cavetur, ut Religiones eo utentes recitent Festivitates proprias, secundum consuetudines receptas.

Ad Tertium dico, quòd dictum vel confessio Procuratoris Generalis nihil obest: tum primò, quia standum est juri scripto, ex quo constat, nobis concessam fuisse hanc facultatem: tum secundò quia potuit Procurator in hoc decipi, & fortè non percipere mentem Bullæ, nec Summi Pontificis. Quod viris sapientibus nonnumquam etiam contingere solet. Ad

Ad Quartum Responderetur, parum interesse, quòd in Ordine esset usus receptus recitandi officia aliquorum Sanctorum, qui nondum erant canonizati: quia hoc nonnunquam fit, & conceditur ab Ecclesia aliquibus Congregationibus: imò & olim antequam Sanctorum Canonizatio esset introducta, omnia officia fiebant de Sanctis non Canonizatis.

Ad Quintum Responderetur, iudicandum esse pro Religione quantum ad hoc, quòd maximum habuerit fundamentum recipiendi plura Sanctorum officia. Nam cum olim Ordinum Prælati potestatem haberent in suo Ordine proprium condendi Breviarium; non mirum est, si pij Sanctorum cultores proprijs officijs eos voluissent venerari: maxime quia cum Religio nostra, tum in Ecclesia Hierosolymitana, tum in Romana, pluribus annis florisset, necesse erat, ex utraque plures Sanctorum festiuitates recepisse. Et ut appareat hæc antiquissima Ordinis consuetudo aliquorum Sanctorum solemnitates recitandi, infra narrabimus, à quo tempore hæc festiuitates in Ordine consueverint celebrari.

Ad ultimum Responderetur. Adhuc, etiam si prædictæ festiuitates recitentur, locum ferijs relinquunt. Imò et si non relinquuntur, parum interest, dummodo seruetur forma Breviarij Romani. Imò hæc est mens ipsius Breviarij, ut dum officium duplex, vel semiduplex occurrerit, de feriis minime fiat. Sed oportet in hoc modum aliquem in Ordine seruari, & non ita amplè, ut fieri potest, hac uti facilitate. Quare hic annumerare decrevi, quæ sint festiuitates, quæ potissimum (eo modo quo antea) debeant observari: & similiter tempora recensere, ex quibus in Ordine recitantur. Quamvis de omnibus ferè festiuitatibus, de quibus olim consuevitur, nunc liceat officia celebrare: tamen oportet in hoc modum præfigere. Quia, etsi ut in plurimum vera sint, quæ superius probavimus; fieri tamen compellimur, amplam olim in Ordine fuisse licentiam, festa plura celebrandi. Quare oportet hic inter festiuitates discernere, & eas quæ maturè, & habito in capitulis Generalibus consilio olim fiebant, proponere, quibus absque ulla hesitatione aut scrupulo nunc uti liceat.

In primis, festiuitates omnes, quæ ad DEIPARAM Virginem MARIAM spectant, illis diebus & solemnitatibus, cum eorum octavis, quibus antea recitabantur, etiam modò recitandæ sunt. Nam cum sub sanctissimæ Virginis huiusmodi Religio nostra militet; eam semper speciali devotione & honore est prosequenda. Quoniam, ut rectè Germanus Patriarcha Constantinopolitanus, antiquus & grævis auctor, in oratione de Virgine DEI parente scripsit: *Quemadmodum continua respiratio non solum est signum vitæ, sed etiam causa: sic sanctissimum MARIÆ nomen, quod in DEI servorum ore assidue versatur, simul est argumentum, quòd sit vera vita.* Hæc ille. Quare huius Virginis laudes semper in ore Fratrum nostrorum tam publicè quam privatim versabantur. Et, ut nunc alia Ordinis statuta omittam, illud notare par est cum Paleonydorolib. 3. Cap. 10. ab hinc annis ferè trecentis festum Conceptionis in Ordine solemniter celebrari, Tholozæ Anno 1306. statutum fuisse. Deinde aliæ etiam festiuitates Virginis semper fuerunt in usu, & debent nunc observari: de quibus in Breviario antiquo Carmelitano constat. Solum restat aperire, quòd officium, quod semel in hebdomada de Domina nostra fieri solet, in Or-

dine fuerit introductum. Pro quo sciendum est: quòd in Capitulo Generali in monte Pessulano anno Domini 1369. celebrato ordinatum fuit, (teste Paleonydoro ut supra Cap. 12.) ut in Adventu semel in hebdomada fiat officium plenum de Beata Virgine: in quo capitulo fuit etiam designata forma officij. Idemque officium fieri in Quadragesima, statutum fuit in Capitulo Generali Podiensi, anno Domini 1375. præterquam in ultima hebdomada Quadragesimæ, ut idem auctor Cap. 12. narrat. Quando verò hæc immemorialis, & laudabilis Ordinis consuetudo, ut per totum annum semel qualibet hebdomada fiat officium DEIPARÆ, originem sumpsit, certè scriptum non invenio: fortè ita vetus est consuetudo, ut potius antiqua traditione, quàm scriptura aliqua niatur.

Præterea anno Domini 1342. in Capitulo Generali Lugduni celebrato decretum fuit, ut octavo fieret de Sancto Michæle. Paleonyd. lib. 3. Cap. 11.

Anno 1321. in die Pentecostes, celebrato Capitulo in monte Pessulano, statuerunt Ordinis Patres, fieri officium Novem lectionum de Sanctis, quorum nomina habentur in Canone Missæ; ac de sanctis Apollonia, & Barbara. Paleonydorus ubi supra.

Anno Domini 1339. in conventu Lemovicensi, Capitulo Generali habito, decretum fuit, ut de sancto Martiali, & Timotheo fieret festum duplex, sicut de uno Apostolo, & duplex festum etiam de sancta Ursula: insuper & novem lectionum de Sancto Mauro, & Saturnino. Paleonyd. ubi supra.

Anno Domini 1456. in Capitulo Generali Parisijs celebrato sancitum fuit, quòd de Sancto Lazaro fieret officium, sicut de uno Martyre & Pontifice. Paleonydorus lib. 3. Cap. 14.

Anno 1478. in Conventu Bixiensi statutum fuit, quòd fieret festum duplex, vel totum duplex de omnibus illis sanctis, & octavis, in quibus diebus & octavis concessa est indulgentia in Sixtina, hoc est, in Bulla Sixti IV. Et insuper quòd fieret festum 9. lectionum de Sancto Faustino & Jovita: de Sancto Honorato Episcopo & Confessore 24. Aprilis: de Sancto Erasmo Episcopo & Martyre 3. die Junij. Paleonydorus Cap. 15.

Præterea anno 1482. in Capitulo Generali Avenione habito ordinatum fuit, ut festum decem milium Martyrum esset duplex. Paleonyd. lib. 3. Cap. 14.

Hæc festa sunt, quæ usque ad sua tempora Paleonydorus scripsit. In quo quidem nescio, cui possit esse ambigendi locus, an possint nunc, sicut & antea, secundum formam Breviarij Romani de eis fieri officia: cum per tot annorum spatia in Religione horum Sanctorum festiuitates receptæ sint. Tum etiam omnes ferè in Calendario Romano annumerantur, licet non eisdem solemnitatibus, ac in ordine, celebrentur.

Præterea in secundo loco & gradu certitudinis recensere licet proprias Sanctorum Ordinis solemnitates, de quibus absque ulla hesitatione, etiam si canonizati non sint, dummodo in Ordine jam pridem sint recepti, eorumque festiuitates celebrandi viguerit consuetudo officium fieri potest.

In Tertio loco apponi debent omnes aliæ festiuitates Sanctorum, qui ab Ecclesia approbati seu canonizati sunt, quamvis in Calendario Romano non numerentur, dummodo eorum officia consueverint celebrari. Quæ autem sint hæc festiuitates,

IN IESU
Spiritus
II II
III
26

De alijs nonnullis festis de quibus officium recitabatur à Carmelitis antiquitus videndum est Petrus Thomas in Menologio Carmelit. part. 2. & director. Regul. part. 2. Tra 3. Diss. 6. num. 248

tares in Ordine, & quando instituta, videndi sunt Ordinis Historiographi, qui à tempore Paleonondori acta & gesta in Capitulis Generalibus recensuerunt: quos ego neque invenire, neque videre potui. Possunt tamen hæc festivitates elici ex Calendario antiquo Carmelitano. Præter hæc festivitates, licet in rigore juris alia possent recitari, omittenda tamen merito sunt: tum, quia ad eorum officia peragenda non est ita certum fundamentum, ac in festivitibus prædictis: tum, quia nullus relinqueretur locus officium parvum B. MARIE recitandi: quod certe alienum à ratione, & indecorum Religioni, quæ sub patrocinio Virginis militat, videtur.

D V B I V M IV.

An post Breviarj Romani usum, in Ordine dici debeat Officium B. Virginis, sicut in Carmelitano consueverat?

Hæc difficultas expeditam ac facilem habet solutionem. Nam Pius V. in Bulla, quam circa Breviarj Romani officium edidit, in primis licet ademerit omnibus recipientibus Breviarium Romanum obligationem recitandi in particulari officium B. Virginis: hoc tamen ira fieri voluit, ut in illis Congregationibus, in quibus antea in choro prædictum officium perfolvebatur, adhuc hæc laudabilis consuetudo permaneret: ut patet ex illis verbis: *Hoc autem concedimus sine præiudicio sanctæ consuetudinis illarum Ecclesiarum, in quibus officium B. MARIE Virginis in Choro dici consueverat, ita ut in ipsis scribitur ipsa laudabilis consuetudo celebrandi more solito.* Hæc Pius V. satisque colligitur ex prædictis verbis contra Navarrum, qui *Miscellan. 70. de oratione* censet, olim fuisse juris communis præceptum recitandi officium B. MARIE: nam Pius V. solum hanc consuetudinem vocat, ac proinde in jure de tali præcepto non constat, licet jure particulari Religionum, aut Congregationum esset de hoc præceptum. Et certe in nostra Religione dum Carmelitanum reineremus, officium B. Virginis non aliter, ac modò officium Romanum, Religiosos omnes, tam in particulari, quam in communi obligabat.

NAVARR.

Post hanc igitur Bullam Pij V. supposito, quòd in nostra Religione esset præceptum, sive consuetudo in Choro officium B. Virginis recitandi, non est dubium, quin modò eadem maneat obligatio: quamvis ab illa in particulari & extra Chorum omnes excepti sint. Difficultas ergo superest, quem comprehendat, sive astringat hæc obligatio in Choro recitandi: & an ad omnes in particulari, an verò ad Communitatem, sine hoc quòd ad singulos derivetur, vel denique ad Prælatum solum extendatur?

Vid. supra citat. Andream in nost. cap. 1. p. 2. s. num. 21.

Primus dicendi modus est aliquorum, qui existimant, omnes existentes in choro, dum officium B. MARIE perfolvitur, obligati sub mortali ad attentionem, & ad ceteras circumstantias, quæ in officio divino majori obligant. Quæ sententia his argumentis niti potest.

Primò, Quia cum obliget Chorum, ex consequenti manifestum videtur, quòd omnes etiam existentes in choro obligate debeat. Nam cum certum sit, quòd non obliget Chorum in abstracto & universali, fatendum erit, obligare membra & partes chori, quales sunt ibi existentes.

Secundò, Quia si non obligaret singulos, sepe contingeret, ut officium divinum in Choro absque attentione & intentione celebraretur: & sic idem esset, ac si non perfolveretur. Antec. patet. Quia est esset hominum conditio, ut in his, in quibus arte non obligantur, facile deficiant: & sic fieri posse, omnes non attendere. Tertio, videtur pro hac parte pugnare etiam communis Religionis consensus.

Hic tamen modus dicendi in primis non placet. Quia cum omnes in particulari ab hac conditione à Sede Apostolica excepti sint, durum videretur, eo ipso, quòd choro assistant, eos tam strictè & arte obligare: quia jam essent melioris conditionis non assistentes Choro, neque officium Virginis recitantes, cum ab his periculis & laqueis liberentur.

Secundò, Quia per hanc sententiam à Choro viri timorati, & præcipue scrupulosi arcerentur, Et præterea laquei conscientijs injicendi non sunt, dum salva veritate ac DEI honore fieri potest.

Secundus modus dicendi circa hanc difficultatem esse potest, officium B. Virginis obligare in Choro totam Communitatem, neminem verò in particulari: sicut in simili casu, de illo præcepto Genes. 1. *Crescite, & multiplicamini*, Divus Tho. 2. 2. q. 152. art. 2. ad primum censet. Qui affirmat, hoc præceptum Domini non obligasse omnes, & singulos homines: sed tantum ipsam multitudinem. Ubi distinguit inter debitum, & obligationem præceptorum: quòd aliud est debitum non à singulis, sed à tota multitudine adimplendum, & tunc non quilibet de multitudine tenetur: aliud verò, quòd à singulis impleri debet. Eodem modo videtur philosophandum esse in præsentem, nempe, quòd illud præceptum, ut officium in Choro perfolvatur, non obligat singulos, sed tantum totam Communitatem, neminem verò in particulari.

Sed objicies: quia prædictum præceptum, *Crescite &c.* licet neminem determinatè obliget, obligat tamen indeterminatè omnes, ita, ut tempore necessitatis tenerentur illud homines adimplere. Igitur simili modo, saltem tempore, quo pauci Choro assistunt, omnes ad attentionem tenebuntur: alia periculum esset, ut officium divinum in Choro sine attentione celebraretur.

Respondeo, Quòd licet verum sit, illud præceptum obligare singulos tempore necessitatis, ut bona, & major pars Theologorum fatetur, quia illud omnes ex vi sua, licet non determinatè, obligat tamen indeterminatè: tamen præceptum recitandi officium B. MARIE neminem, neque determinatè, neque indeterminatè in particulari obligat sub mortali: imò expresse voluit Pius V. singulos ab hac obligatione eximere: & idè tempore etiam necessitatis non obligantur sub mortali ad attentionem: sed satis est, quòd obligentur sub incurfione culpæ venialis ad eam attentionem, quæ ex natura rei annexa est officio divino.

Vel secundò Respondeo, quòd tempore necessitatis obligat existentes in choro, ut illud perfolvarur, non verò obligat ad attentionem: quòd est dicere, quòd hoc præceptum, ut officium hujusmodi fiat in Choro, obligat totam Communitatem in Choro assistentem, ut recitet illud: non tamen obligat singulos in particulari, sicut præceptum, *Crescite &c.* At si ita pauci adessent Choro, ut sine illis commòdè non posset recitari, tunc tenerentur illi omnes ad recitandum, licet non ad attentionem sub culpa mortali. Et hæc solutio secunda melior videtur. Q. uòd

Quod si quis adhuc arguat, quod *Pius V.* licet in particulari omnes ab hac obligatione absolvar, loqui tamen ibi videtur de illis, qui particulariter extra Chorum recitant, non verò de eis, qui Choro assistunt. Respondendum est, absolute absolutam fuisse à *Pio V.* omnibus in particulari prædictam obligationem, ut ex ipsa Bulla patet: & solum constat, voluisse hoc concedere sine præjudicio earum Ecclesiarum, in quibus prædictum officium dici consueverat. Et sic dicendum est, per illa verba voluisse Summum Pontificem singulos in Choro obligare, ut infra patebit.

Tertio objicit: si Papa relinquit Congregationibus antiquum morem & consuetudinem ab eis in choro servatam; ergo in illis Congregationibus, in quibus antea officium DEIP. Virginis singulos Chori obligabat, ut dictum est de nostra Religione, etiam nunc cum retinenda sit eadem consuetudo, eodem modo obligabit.

Adhuc prædictæ objectioni respondeo: etiam si olim omnes in Choro præsentés ad officium sanctissimæ Virginis obligarentur; tamen post prædictam Bullam *Pij V.* hanc obligationem cessasse videri: quia cum olim ad omnes pertineret obligatio recitandi in particulari, ex ea fiebat, ut in Choro omnes tenerentur. Quare cum à *Pio V.* illa obligatio recitandi in particulari, quæ hujus obligationis in communi erat principium, & quasi radix, quantum ad singulos sublata sit, ex consequenti etiam in Choro cessare debet.

Potest etiam alia tertia via hujus difficultatis nodus dissolvi, nempe, quod illa obligatio recitandi officium B. Virginis in Choro nec comprehendat singulos, ut primus modus asserbat; nec Communitatem, ut præcedens affirmabat; sed tantum ipsum Prælatum, pro quo oportet notare, Præceptum verbi gratia recitandi officium divinum, triplici via posse obligare Communitatem. Primum, ita, ut singulos comprehendat & obliget, quemadmodum fit nunc in Officio majori. Secundò, ut obliget tantum Prælatum ipsum, non solum ut recitet ipse, sicut & alij; sed etiam ut faciat Officium Divinum publicè in Choro sive Ecclesia recitari: quo sensu verè potest dici, quod obligatio persolvendi publicè Officium in Choro spectat ad Prælatum. Tertio potest præceptum Communitatem non pro singulis, sed tantum pro tota Communitate obligare, ut supra in secundo modo dicendi asserbamus: in quo sensu dicere possumus, Communitatem jam existentem in Choro teneri ad canendum vel recitandum publicè Officium, licet nemo in particulari teneatur eum alij recitare aut canere.

Juxta hanc triplicem obligationem, distinguimus hunc triplicem dicendi modum: inter quos 1. & 3. probabiles, & veriores videntur, præcipuè tertius, qui omnem obligationem in Prælatum refundit, quantum ad hoc, quod teneatur curare, ut Officium beatissimæ Virginis in Choro persolvatur.

Ad argumenta pro primo modo adducta

facilis est solutio. Ad primum, quod non obligat Chorum, sed tantum Prælatum: vel si Chorum, tantum obligat ipsam Communitatem, neminem verò in particulari. Neque in hoc est, cur timendum sit de periculo defectus attentionis: nam licet tunc singuli non obligentur ad eam sub mortali, obligantur tamen sub veniali: quod sufficit, ut omnes debitè persolvant. Quod si periculum sit, ut aliquando omnes huic debitæ attentioni deficiant; hoc parum refert: nam simile periculum posse inveniri, quamvis obligaret sub mortali. Et ex hoc patet solutio ad secundum Argumentum.

Ad tertium respondeo, hanc non esse communem Religionis consensum, sed potius multos de hac re hæsisse comperi: quorum scrupulis cupiens satisfacere, hanc addidi difficultatem, de qua perpauca, aut nulla apud Auctores, qui post Bullam *Pij V.* scripserunt, inveniuntur.

IN TEXTU

ibidem.

Qui eas non noverint, XXV. vicibus Patet noster &c.

Circa hanc Regulæ partem primò ex superius Callatis constat, Fratres laicos non teneri ad Antonij Horas Canonicas, sive Officium Divinum: sed à spiritu tantum ad illas orationes, quæ hinc in Regula imponuntur, quæ breviores, ac faciliores sunt. Quia cum eorum munus & destinatio sit corporalibus in exercitijs studere, (ut rectè observat Corduba in hunc Reg. B. Francisci Cap. 3. & ibi omnes Expeditores, & nos infra latius in Cap. de labore manuum prosequemur:) non oportuit, eos graviori orationum sive officij onere gravari. Constat etiam ex dictis, sub veniali eos obligari ad prædictum numerum orationum à Regula statutum.

Dubitari tamen posset, an etiam sub culpa veniali teneantur prædictas orationes persolvere temporibus determinatis? Respondeo, id probabile videri: quia hæc officia à Regula eis imponuntur divisim sub nomine *Prima, Tertia, &c.* ex quo apparet, voluisse Regulam eos prædictis temporibus hæc orationes adimplere. Tum etiam, quia cum hæc officia instituta sint, ut animi devotio non extrinquetur, sed subinde orationibus ac precationibus per determinata intervalla exciteretur: non satisfacient huic intentioni, si id debitis horis non faciant. At cum occupati fratres laici fuerint, non debent in hoc nimis esse solliciti, neque scrupulosi: nam eorum potissimum munus circa laborem corporalem exercendum versatur. Et hæc de Horis Canonicis,

Basilii in
Breuior. 4
85. Bened.
6. 33. sua
regul.
Et reg.
monacho.
6. 2. & 3.
D. Franci.
6. 6. reg.
Augusti.
3. statu.
Caribus. 2
p. c. 19.
De distri-
butione in-
firmis fa-
cienda.

Reg. Fran-
cis. c. 9.
& 6 in fi.
Augusti.
6. 4. &
17. De in-
firmorum
necessitate
subleuan-
da.
Augu. re-
gula c. 9.
& cap. 18
Reg. Mo-
nacha-
rum c. 49
De infir-
mis Bene-
dic. c. 36.
& c. 37.
De Semi-
bus. & in-
firmis.
Et regula
Societa.
Iesu 3. p.
constituit.
c. 1. nu. 17.
Regula
Monacho-
rum prope
finem.
De distri-
butione
per fra-
trem fa-
cienda. c.
16.
Item agit
Basil. in
breuiori-
bus. reg.
87. & 91.
Benedict.
6. 31. &
33.
Regu.
Mon-
achorum.
6. 2. & 3.
De modo
servando
in distri-
butione.

CAPUT VIII.

De abdicatione proprietatis.

TEXTVS.

Nullus Fratrum sibi aliquid proprium esse dicat: sed sint vobis omnia communia, & di-
stribuatur unicuique per manum Prioris, vel per Fratrem ab eodem ad idem
officium deputatum, prout cuique opus fuerit, inspectis etatibus, & necessitatibus singulo-
rum.
Asinos autem sive Mulos prout vestra ex postulaveris necessitas, vobis habere liceat, &
aliquot animalium, sive volatilium ad nutrimentum.

GLOSSA VIII.

EX hoc Capite nonnulla deducuntur conclu-
siones. Prima, nullum Regularem ex rebus
Monasterij aliquid sibi proprium nec habere, nec
verbo appellare posse. Secunda, omnia Mon-
asterij bona esse omnibus communia. Tertia, ut hæc
ita intelligantur communia, ut non sit uniuscuius-
que, ea sibi propria auctoritate vendicare: sed om-
nibus omnia per manum Prioris, vel per alium
Fratrem ab eo designatum distribuuntur. Quarta
docet, hanc distributionem faciendam esse inspe-
ctis singulorum etatibus, & necessitatibus, ita, ut
Regula & mensura distributionis sit maior vel
minor necessitas. Quinta, licitum nobis esse asi-
nos, sive mulos in communi possidere, & insuper
aliquot animalium, sive volatilium ad nostrum
nutrimentum.

Ex qua sexta & ultima elicitur conclusio:
præter asinos, & mulos, aut prædicta animalia ad
nutrimentum, non licere nobis in communi red-
ditus, aut possessiones, aut aliquid aliud immobile
possidere.

Hæc sunt, quæ Regula hæc brevi sermone
complectitur. Quæ omnia ad votum paupertatis
spectant: & sic à nobis alibi discutienda, hæc ta-
men breviter attingenda erunt: & potissimum ea,
sine quibus littera huius Capituli nequit commodè
intelligi.

Circa hoc Cap. præmittendum est illud ab
Innoc. IV. in aliquibus fuisse correctum & decla-
ratum. Nam olim in Regula B. Alberti sic erat
scriptum: Nullus fratrum sibi dicat aliquid esse pro-
prium: sed sint vobis omnia communia, & ex his,
quæ vobis Dominus dederit, distribuatur unicuique per
manum Prioris, id est, per hominem ab eo ad idem offi-
cium deputatum, prout unicuique opus fuerit, inspectis
etatibus & necessitatibus singulorum: ita tamen, ut si-
cut præmissum est, in deputatis c. illius singuli maneant,
& ex his, quæ sibi distributa fuerint, singulariter vi-
vant. Hæc Albertus in hoc Capite.

Innocentius igitur hic in primis correxit Re-
gulam in illis ultimis verbis: Ita tamen, ut sicut præ-
missum est in deputatis c. illius. &c. Nam, Innocentius
non singulariter eos in omnibus vivere permisit,
sed ad commune refectorium convenire præcepit.
Quare ablata sunt in ejus mitigatione hæc
ultima verba, & loco illorum alia posita sunt in
hoc Cap. (quæ prima facie fortè alicui minus apta,
aut frivola videbuntur,) nempe, Asinos autem sive
mulos vobis habere liceat. &c. Cujus licentia aut per-

missionis Albertum non meminit. Quorum ergo
(dicit quis) Innoc. prædicta verba in hoc Cap. præ-
fixit: aut quæ magna facultas vel permissio est hæc, Regula
Asinos sive mulos, & aliquot animalium sive vo-
latilium possidendi?

Illud tamen certum est, Innocentium non ab-
re, neque sine consilio illa verba, Asinos autem sive
mulos &c. addidisse. Per illa enim amplius hoc
Regulæ caput declarare intendit: nam (ut ex præ-
fatione ejusdem Innocentij constat) Ordinis Pro-
fessores ab eo inter alia postularunt, ut quædam
dubia, quæ in Regula ab Alberto tradita continen-
bantur, declarare ac corrigere dignaretur. Nam
inter fratres, (ut in speculo Ordinis dicitur,) circa
hoc cap. prout in Alberti Regula jacebat, magna
dubitatio exorta fuit, an per illa verba, Nullus fra-
trum sibi dicat aliquid esse proprium, sed sint vobis om-
nia communia, & ex his quæ vobis Dominus dederit
&c. tenerentur non solum ad paupertatem in par-
ticulari, sed etiam in communi servandam. Quæ
certè dubitatio ante Innocentium IV. tempore Gre-
gorij IX. pullulavit.

Cujus causa Fratres Gregorium IX. pro ejus
solutione adisse fertur: qui postquam Regulam ab
Alberto traditam anno Domini 1230. Pontifica-
tus verò sui anno 3. confirmavit, sic circa pauper-
tatis articulum servandum decrevit. Ex offi. 11. no. Bulla
sibi debita circumspectione tenemus sollicitam exhibere Gregorij
cautelam, ne ij, qui lotis pedibus ascenderunt orare cum IX. circa
Domino, iterum eos coinquent, à contemplationis speculum
cula descendendo: & ne resumendo terrenas facultates pauper-
abjectas, quasi quadam indumenta corporis habeant, tati-
unde teneantur, incassum cum spiritalibus nequitis
pugnaturi. Hinc est, quòd cum lotis pedibus montem
Domini ascenderitis, vacantes contemplationibus cele-
stium, & assumpseritis contra malignos spiritus iusta-
men, terrenis omnibus abdicatis: nos profectui vestro
aspirantes, auctoritate presentium districtius prohibe-
mus, ne in proprietatem de cetero eremi vestra loca, vel
possessiones, sive domos, aut redditus alios recipiatu illo
modo, vel presumatis habere, præter asinos, mulos aut
aliquot animalium, sive volatilium ad nutri-
mentum. Hanc Gregorij declarationem eisdem
verbis fecit Innocentius Quartus anno secundo
sui Pontificatus, antequam Regulam confirma-
ret: qui eandem Gregorij Bullam eisdem verbis re-
petit, ut videri est apud Paleonymorum libr. 3. Cap.
5. & 6. & in speculo Ordinis, ubi etiam prædicta
Bullæ recensentur.

Cum verò Fratres anno 4. Pontificatus eja-
dem Innocentij, ab eo Regulæ correctionem, de-
clara-

Benedict.
6. 34. sua
Regula.
Et Regula
Monacho-
rum, ut
supra.

Quæ ita
natura
in hoc
Regula
Capite
addidit

Et Ro-
gula Cat-
melæ
ad ac-
cili-
mam ob-
ligatur
pauper-
tatem,
tam in
particu-
lari quam
in com-
muni.

incident
sancti
dubita-
tion.